

Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Yürütücüler:

N. Burak Bican, Melike Atıcı, Melek Demiröz

Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Konu

İnsanlık yerleşik hayata geçeli kimine göre çok uzun bir zaman olmadı, kimine göreyse yeterince uzun bir dönemden söz edilebilir. Yerleşimler ilk dönemlerde oldukça ilkeldi. Avcı-toplayıcılıktan tarımsal üretime geçiş bu kırılmayı sağlamıştı. Takasla başlayan ticaret giderek gelişti; ticarete konu olacak ürün ve yöntemler çeşitlendi. Üretim ve ulaştırma hayatın merkezine otururken, çeşitli işler deneyim ve eğitim gerektirmeye başladı. Teknik, her türlü iş için hayatı kolaylaştıran alet ve yöntemler bütünü olarak, eğitimin en ilkel temel konularından biri oluverdi.

Tüm bu süreçte hayat sürüyordu. Barınma ihtiyacı, en başından beri yeme içmenin ardından gelen en temel gereksinimdi. Göçebe hayatın eşlikçileri kovuk, mağara ve çadırlarken; yerleşik hayatta bunların yerini daha sağlam barınaklar aldı. Ancak üretim yöntemleri dönüşürken, günlük ihtiyaçlar da değişiyordu. Barınakların sabit kalması beklenemezdi. İlk halinde rüzgâr, güneş ve yağıştan koruyan yapı, zamanla üretimin de parçası haline geldi. Barınak, bazen üç-beş, bazen daha kalabalık insanları bir araya getiriyordu. Ateş yakılınca başka, ibadet edilince başka mekânlara ihtiyaç duyulmaya başlanmıştı.

Zaman içinde yerleşik bir arada yaşamak sadece güvenlik değil, üretim için de yeni kolaylıklar getiren bir gereksinim oldu. Köyler, kasabalar, kentler kuruldu. Bunların bazıları coğrafyanın öğütlerine uyarak suya yakın, depremde korunaklı, rüzgârdan uzak yerlere yerleşti. Ögüdü dinlemeyenler doğanın sonraki sınavlarından geçemediler.

Sanayi Devrimi tarihteki kırılmalardan belki de en büyüğüydü. Zanaat yerini toplu üretime bırakırken, sadece yerleşimler değil, üretim ve toplumsal ilişkiler de dönüşüyordu. Hiçbir şey eskisi gibi olamazdı. Üretim kolaylaşırken bilek gücü eski değerini yitirdi. Açılan yeni iş alanları eski nesilleri erken emekliliğe yönlendirdi. Sonraki nesiller ise daha zor günlerin kendilerini beklediğini günü gelince öğreneceklerdi. Limanlar ve tren istasyonları lojistiğin kontrol noktaları olarak önem kazandı. Üretim miktarı katlanıyordu. Fabrikaların yoğun üretimi için gereken işçi sayısı hesap edilenden fazlaydı. Fabrika yakınlarındaki işçi konutları, çalıştırılan işçileri ve ailelerini barındırmaya yetmiyordu. Kentler böyle günlerin ardından gecekondular ve “ghetto” kavramıyla tanıştı. Kaçak ve altyapısız konutlar, halkın hayatta kalmak için ürettiği çözümler oldu.

Yıllar içinde ortaya çıkan ekonomik ve toplumsal sorunlara yönetimler çeşitli çözümler üretmeye çalıştı. Bazı coğrafyalarda yerel ve dönemsel çözümler bulundu. Ancak sorunların ve kentlerin değişken doğası, her yerde aynı reçetelerin uygulanmasına izin vermedi. Bir yandan kentler büyüyordu; altyapı zorlanıyor, planlar ya uygulanmıyor ya da yetersiz kalıyordu. Kaynaklar hep kısıtlıydı. Sürdürülebilirlik kavramı ise ancak son 40 yıldır gündemi işgal etmeye başladı.

Son yüzyılda Batılı toplumlar barınma için kıymetli kent topraklarında en olası çözüm “yükselme” olarak görüldü. Ancak bunun da tek başına çare üretmediği, çokça çıkmaz sokaktan geçildikten sonra anlaşıldı.

Bugün yeni bir teknolojik kırılmanın eşiğindeyiz. Bilgisayar devriminden bu yana 50 yıl geçti. Artık makine öğrenmesi ve yapay zekâ, kısa sürede birçok istihdam alanının yerini alacak. Ne var ki kentler hâlâ kalabalık, altyapı sıkışık, ekonomik ve çevresel kaynaklar ise hiç olmadığı kadar kıt.

Türkiye özelinde, bahsedilen tarihin tamamı ya da bir kısmı elbette yaşandı. Son yüzyılda iyi ya da kötü birçok deneyim edinildi. Başkentin merkezinin “örnek” bir kentleşme üretmesi için iyi niyetlerle yola çıkılmıştı. On-yirmi yıllık aralıklarla ortaya çıkan dönüşüm taleplerinin etkileri çoğu zaman iyi sonuçlar vermedi. Bugüne gelindiğinde, bazı plan çabalarının izleri hâlâ görünüyor. Ne var ki kendi dönemi için “doğru” olan girişimlerin bile yeni üretim ve yaşam ilişkileri içinde uzun vadeli olması mümkün görünmüyor. Her ne olursa olsun, “kentler dönüşürken barınmanın geleceğini” göz ardı etmek gibi bir şansımız yok.

Atılım Üniversitesi GSTMF Mimarlık Bölümü 302 stüdyosunda bu dönem, “Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek” ortak tema olacak. Bu kapsamda öncelikle temel teorik kavramların araştırılması ve tartışılması; yerel ve uluslararası, güncel ve tarihsel örneklerin incelenmesi; “barınma”, “konut”, “kentsel hayat” gibi temalarda derin okumaların yapılması ana çalışma çerçevesini oluşturacak. Dönem projesi öncesinde temel amaç, öğrencilerin projelerinin ana fikri, program geliştirme teknikleri ve uygulama çözümleri üretmek için doğru “alet çantası”na ve/veya “palet”lere sahip olmalarını sağlamak olacak.

Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Yer

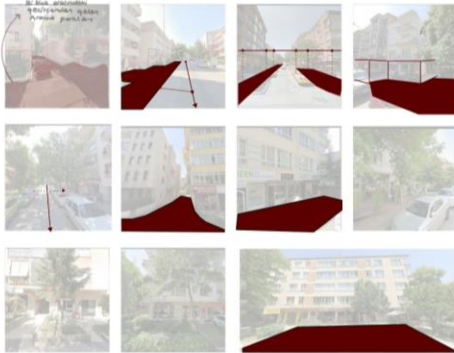
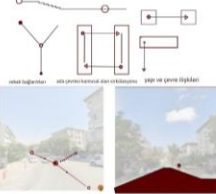

Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

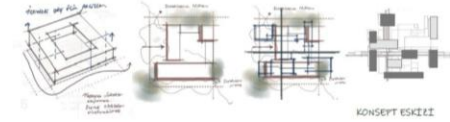
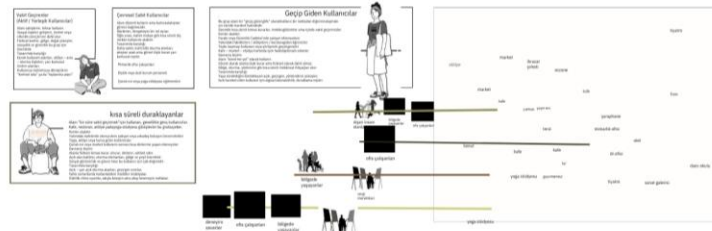
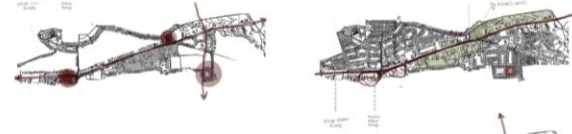
Varen Yüksel

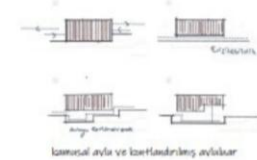
Yeni Kent Dönüşümü İçin Gençlerin Mahalle Yaşamı
Aynı zamanda sokakların, parkların ve alanların yeniden tasarlanması için bir yer.
Burada yaşayanlar yıllardır aynı bakışla uğrayan mahalle sakinleridir, çevredeki atölyelere, kafelere ve mimarlık ofislerine gelen gençlere kadar uzanır.
Bu çeşitlilik, Ayrancı sokaklarında farklı kışakların, farklı ritimlerin ve yaşam biçimlerinin bir arada olduğu oluşur.
Yeni açılan kafe ve üretim mekânları, bölgenin eski dokusuna sosyal bir canlılık ve dönüşüm hissi kazandırırken, yerleşik sakinlerin varlığı, Ayrancı'nın adiyet duygusunu ve mahalle kimliğini korumamızı sağlar.
Böylece Ayrancı, genç sakinlerle burada kalanların kesiştiği, kent ve mahalle arasında bir ara yüz haline gelir.

arazinin çevresinde bulunan yapılar ve mekansal ilişkiler

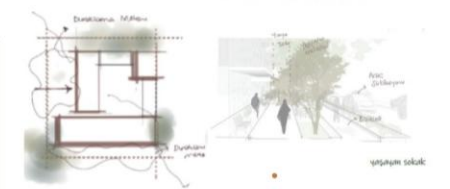
KONSEPT ESKEZİ

kamusal avlu ve koridorların avlular

kamusal avlu ve koridorların ilişkileri

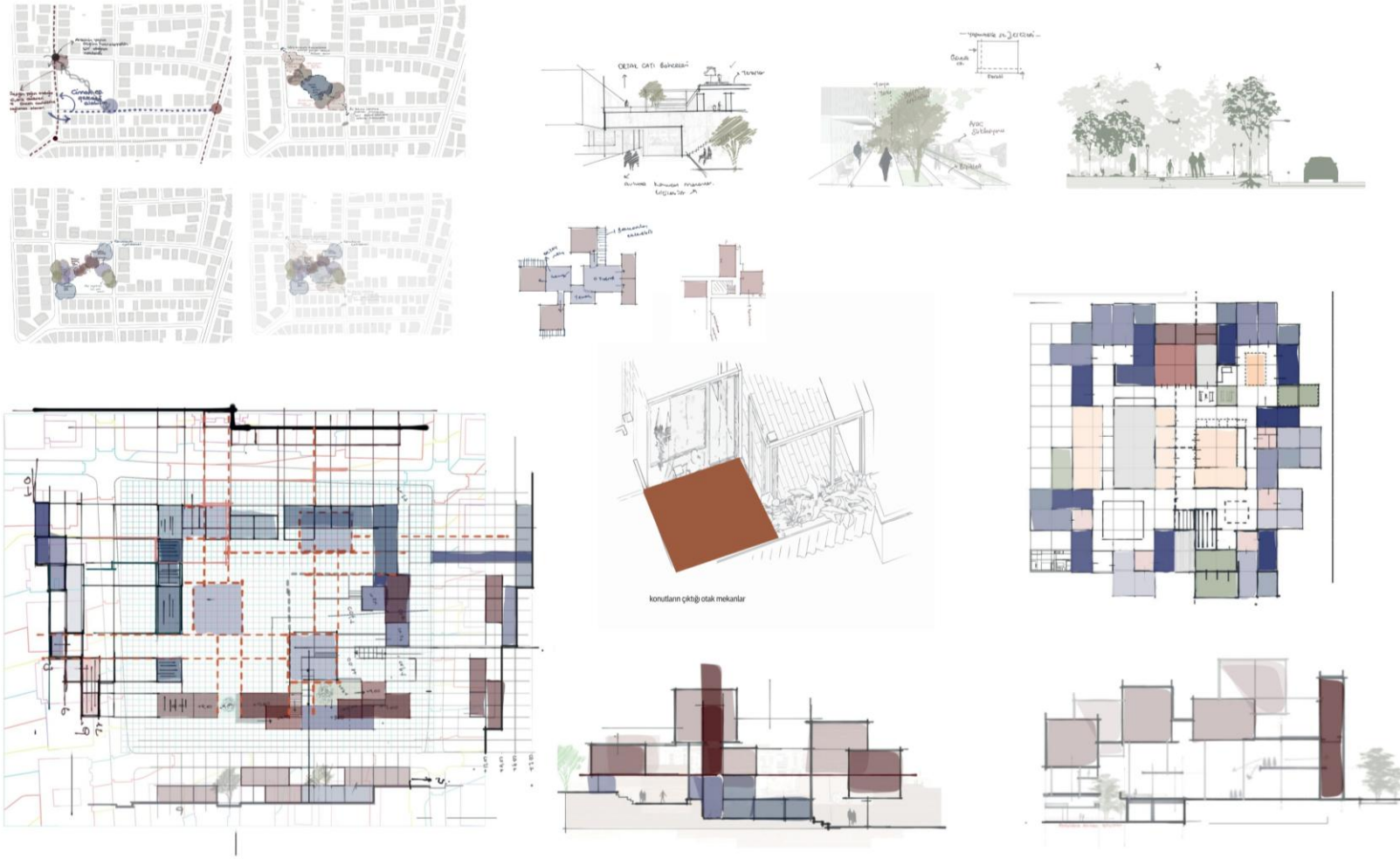

yaşayan sokak

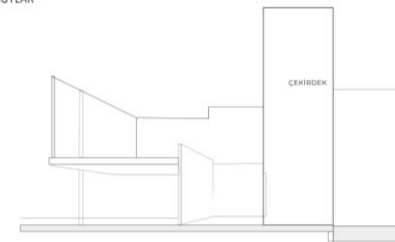
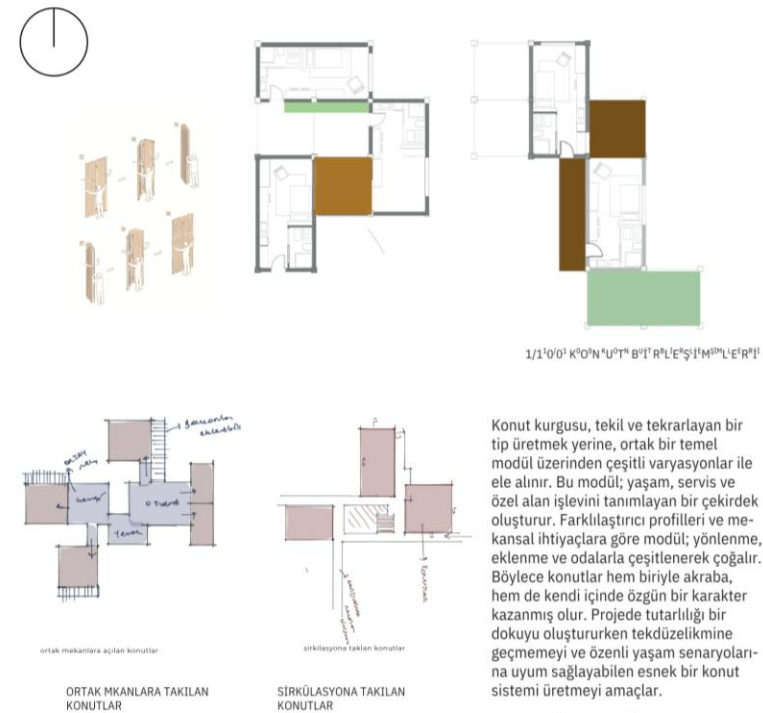
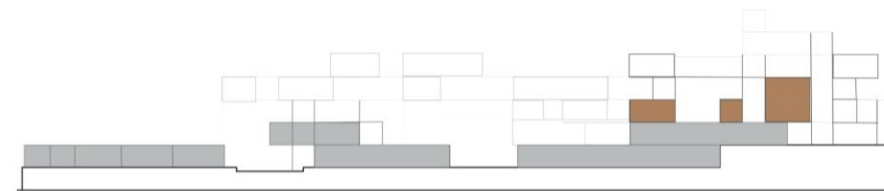
Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Yaren Yüksel

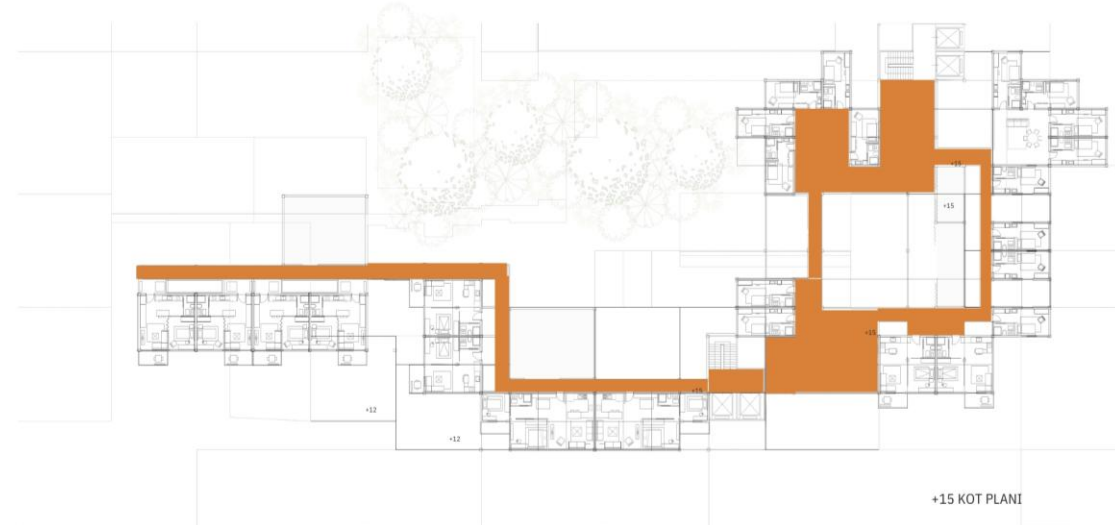
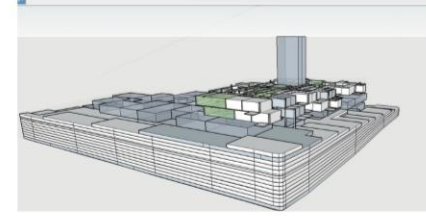
Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Yaren Yüksel

Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Yaren Yüksel

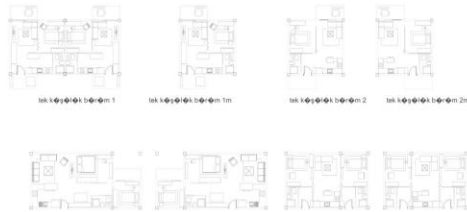

Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Yaren Yüksel

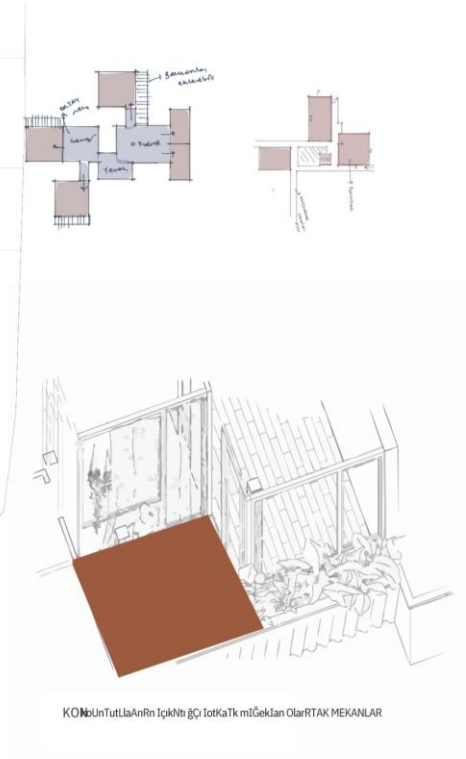

+21 KOT PLANI

+15 KAT PLANI

BİRİM ÇEŞİTLEMELERİ

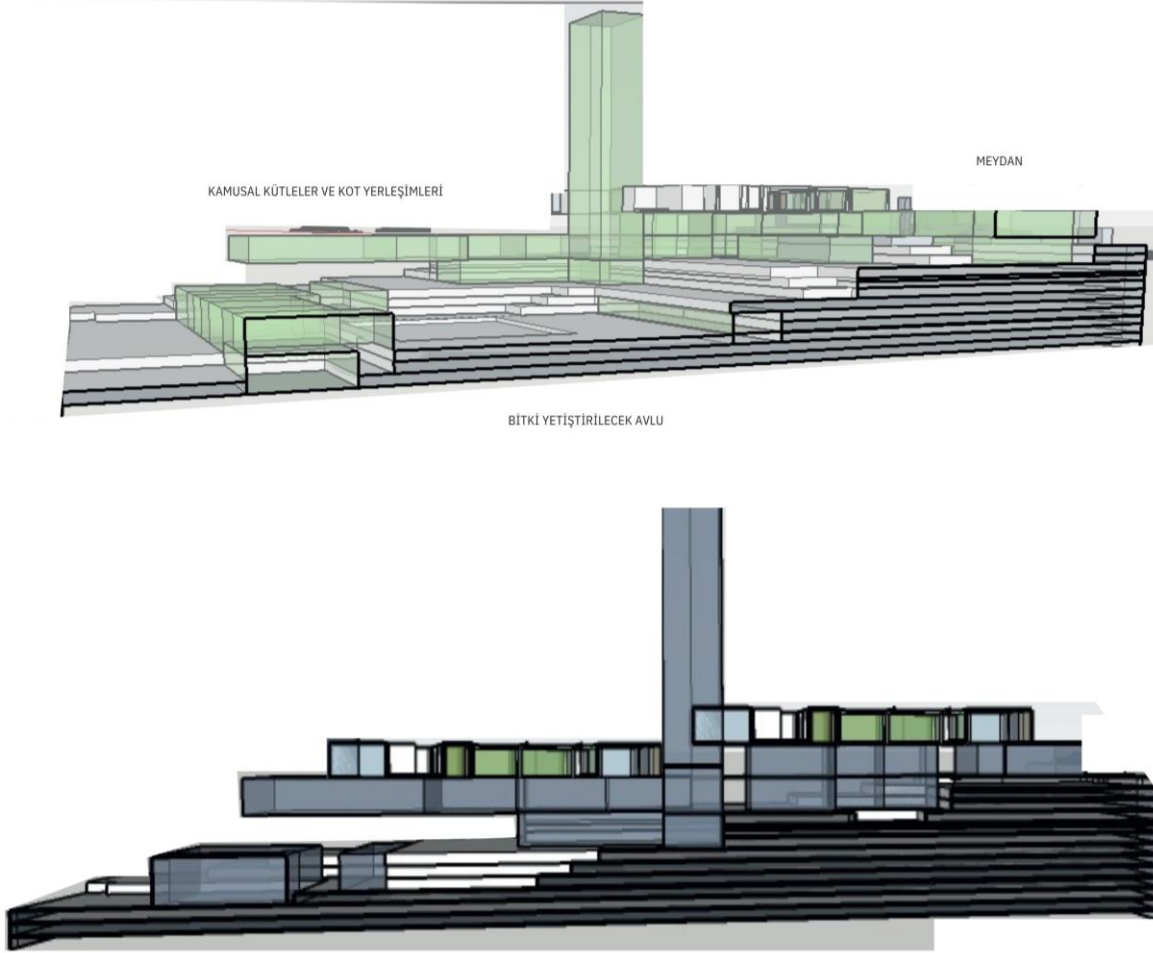

KOMÜNÜTARİANIN İÇİNE GÖRÜLMEK İÇİN OLAN MEKANLAR

+21 KAT PLANI

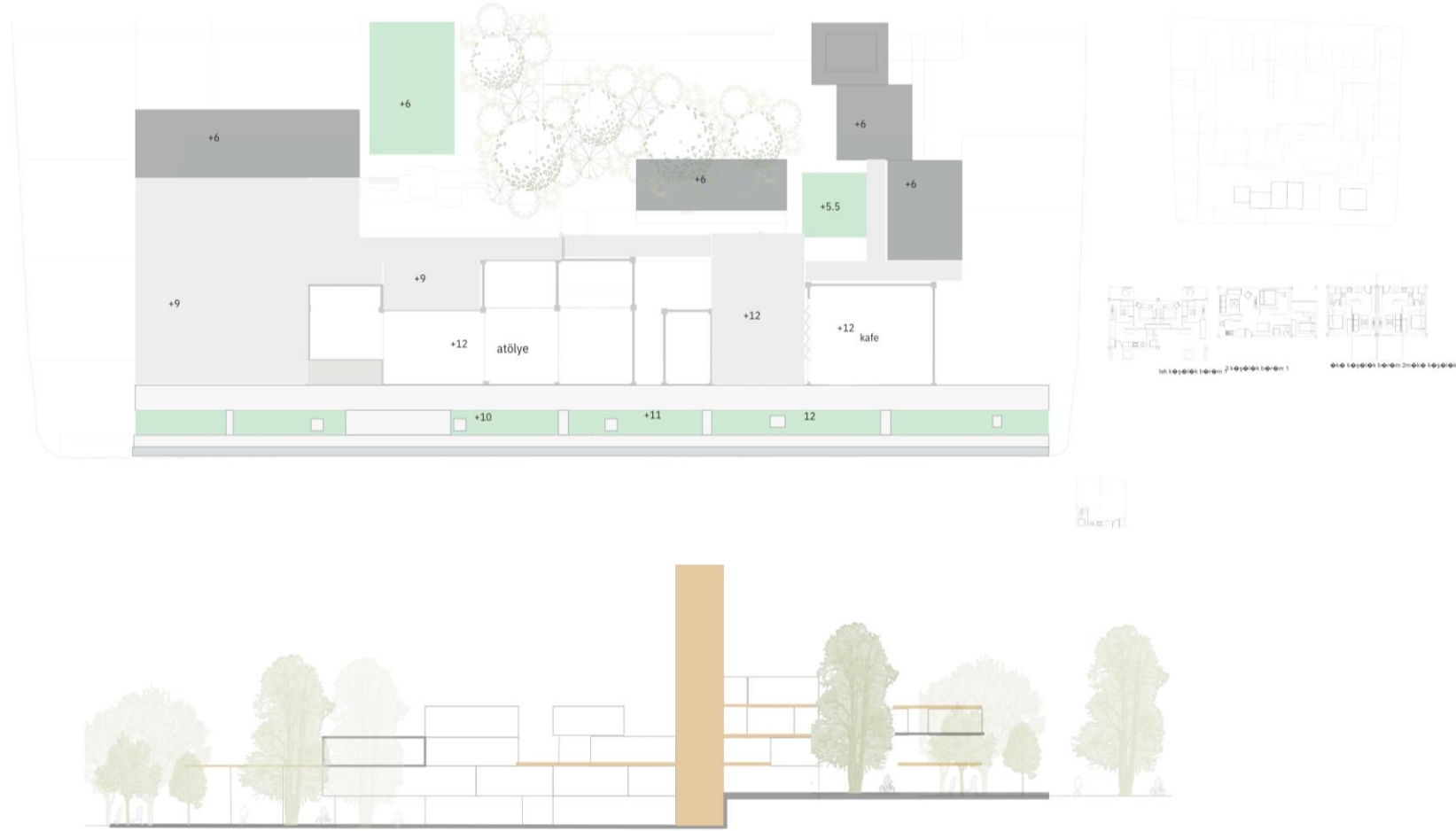
Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Yaren Yüksel

Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Yaren Yüksel

Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Berat Semih Dur

Süreklilik İçinde Dönüşüm

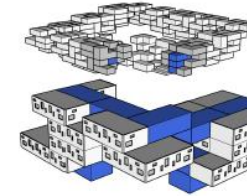
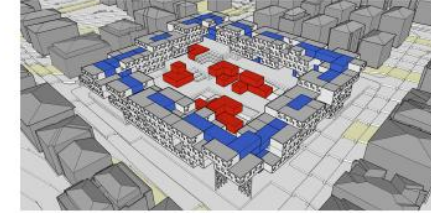
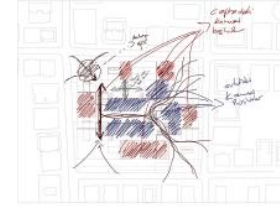
Mimarlık öğrencisiyim. Projemi modelledim, yaptığım üç boyut dosyasının mimari renderini alıp gerçekçi şekilde görselleştirip ağaç, insan vs. ekli, cepheleri beyaz hafif bir kaplama ile kapla. (Gemini)

bu ayarlamaları bozmadan aynı şekilde ve kalitede atıyorum diğer görseli de yap.(Gemini)

Senaryo

Proje 14.500 m2 boyutundaki 200 konuta ev sahipliği yapan kentsel "dönüşüm" alanını, bölgedeki konut sahiplerini yerlerinden etmeden ve mimari dokuyu zedelemeyen yenilemeyi öngörüyor. Proje dönüştürdüğü bölgenin halihazırda bulundurduğu mahalle yaşamını reddetmezken, buradaki demografik yapının getirdiği ihtiyaçları gidererek bölgenin yaşam kalitesini artırmayı hedefliyor. Özellikle çoğunluk kullanıcı olan yeni evli çiftler ve emekliler için ortak bir gereklilik olarak "birlikte yaşamak" konseptini benimseyerek temel ihtiyaçlar ve ev ekonomisi gibi hane içi sorunları birlik olarak çözebilmeyi bir hedef haline getiren proje, bu amaçla Sosyal alanlara ve küçük ölçekli üretim alanlarına önem gösteriyor. Ayrıca proje, çevre konutlardaki yaşantıyı da pozitif etkilemeyi amaçlayarak avlusunu bölge halkına açmayı hedefliyor. Bu amaçla kontrollü şekilde konutların arasından veya altından insanların girişine izin veriliyor. Ayrıca çevredeki simge yapılarla iletişim kurmak amacı ile çatıdaki dolaşım ve işlevler yarı kamusal/kamusal olarak yorumlanarak tasarlanıyor.

Projenin sirkülasyonu yatayda ve dikeyde hareketler sağlayan mavi renkli kütle ile sağlanır, bu hem çekirdek hem taşıyıcı hem dolaşım işlevi gören kütlelerin etrafına konutlar eklenir ve konutlar arasındaki boşluklarda ortak alanlar tanımlanır.

Yapının oluşturduğu dil avluda da devam ederek benzer dildeki ortak alanları oluşturur, burada avludaki zemin de yapıdaki dile benzer şekilde manipüle edilerek çevre konutlara ve yapıdaki insanlara ortaklaşa yaşanabilir alanlar oluşturur.

Yapının cephesi ise yine yapının oluşma geometrisinin küçük bir tekrarı gibi işleyerek boşluklar üretmiştir

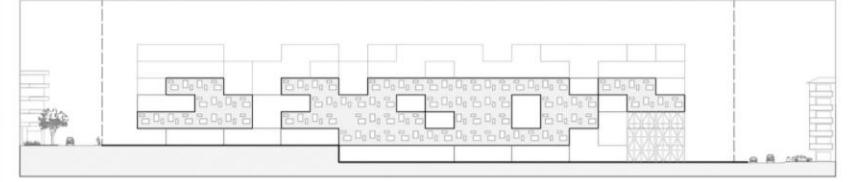

Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

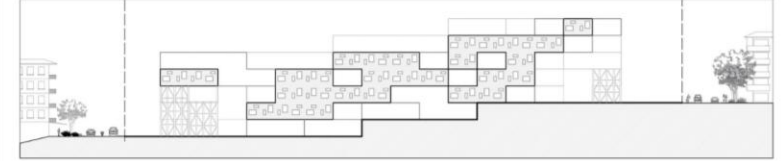
Berat Semih Dur

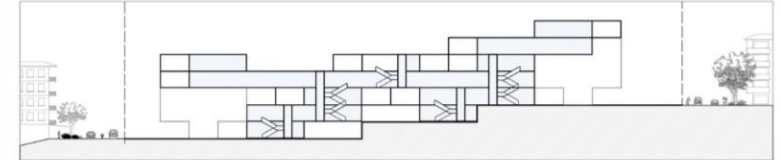
VAZİYET PLANI

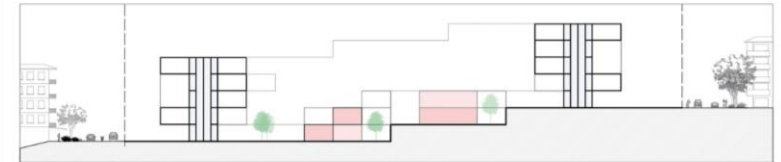
Yeşilyurt Sok. Silüeti

Güvenlik Cad. Silüeti

1/500 A-A Kesiti

1/500 B-B Kesiti

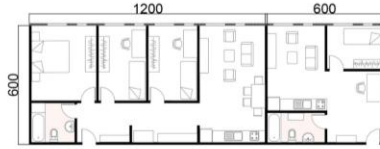
Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Berat Semih Dur

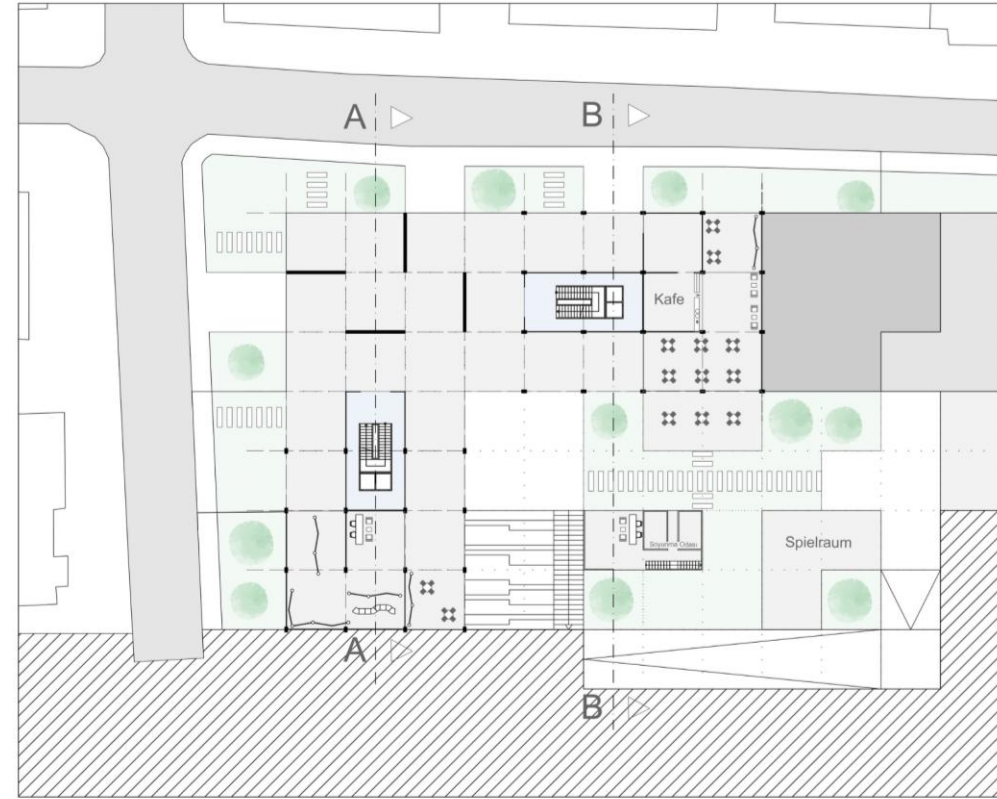
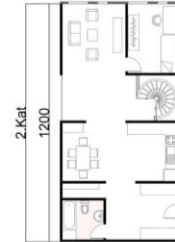
Tip 1 (72m²)

Tip 2 (36m²)

Tip 3 (108m²)

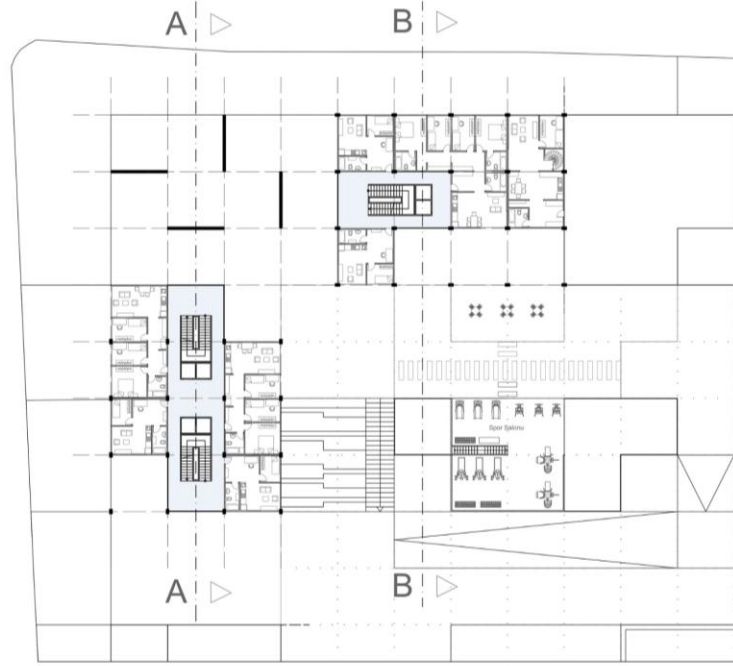
Tip 4 (108m²)

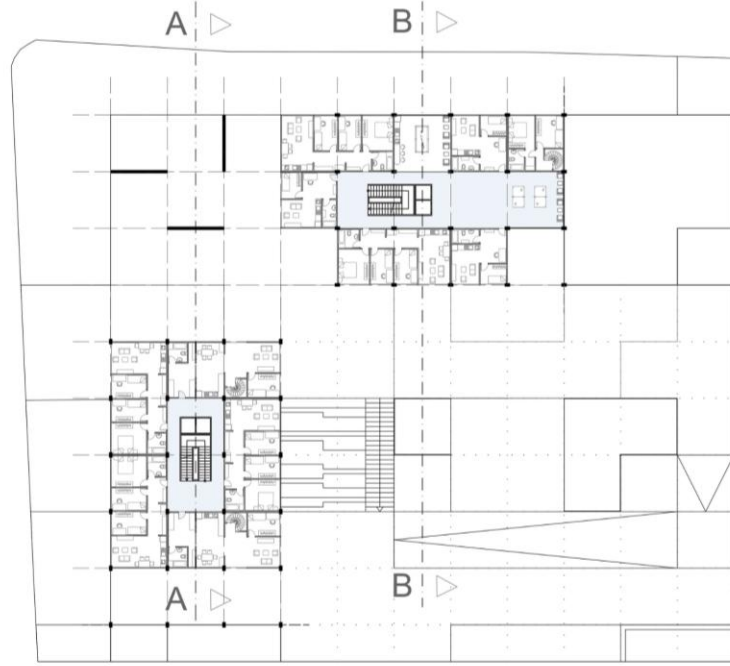
0.00 KOTU PLANI

Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

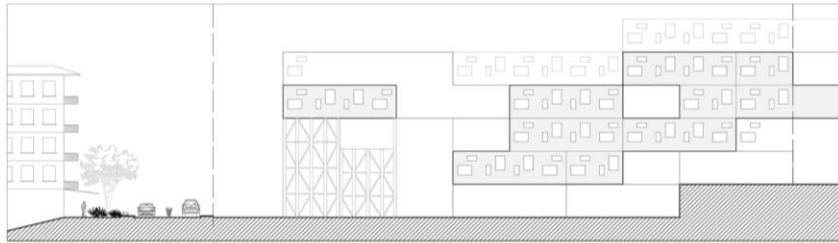
Berat Semih Dur

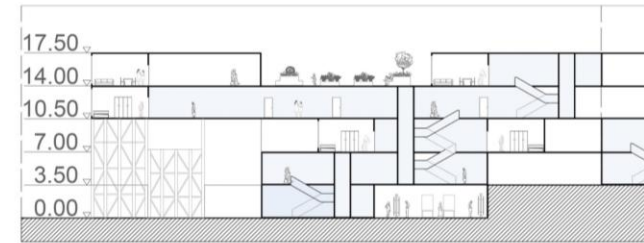
3.50 KOTU PLANI

7.00 KOTU PLANI

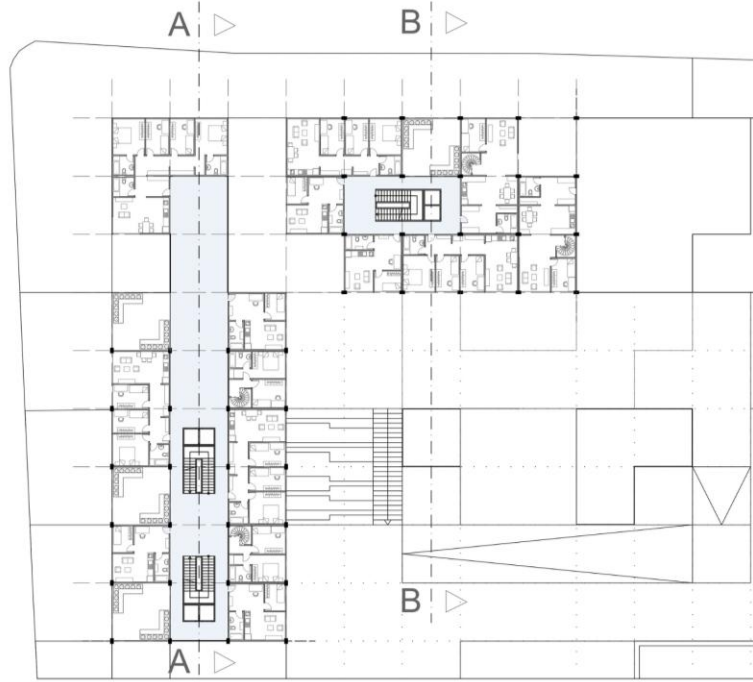
Batı Cephesi

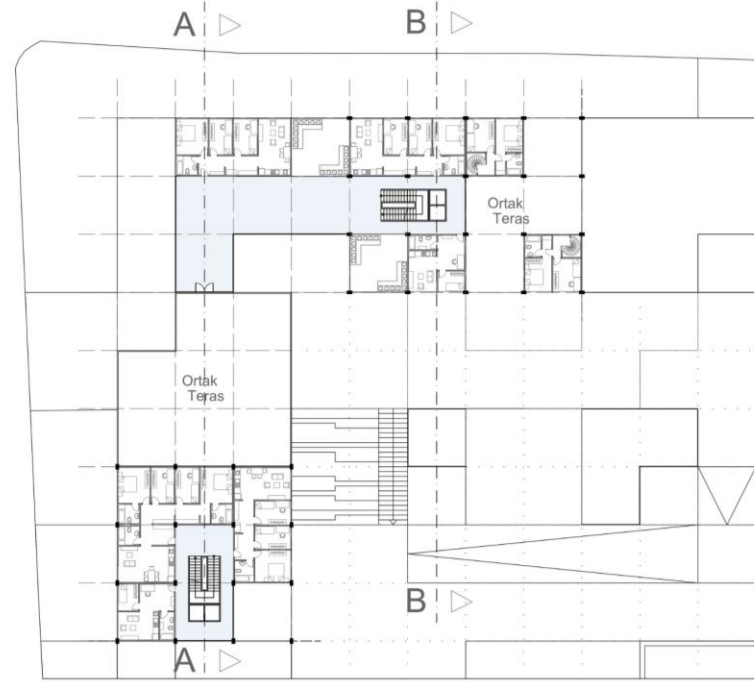
1/200 A-A Kesiti

Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

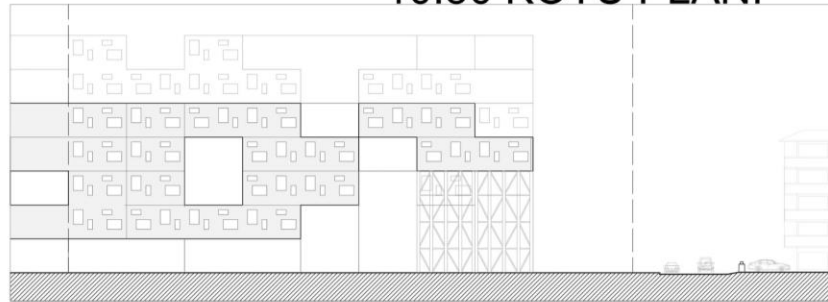
Berat Semih Dur

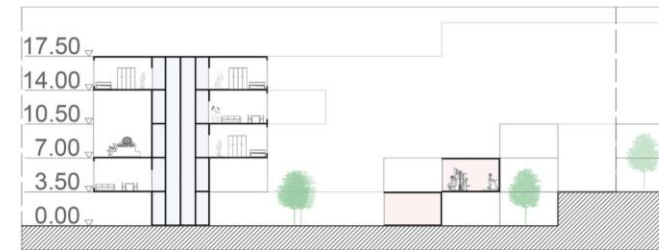
10.50 KOTU PLANI

14.00 KOTU PLANI

Kuzey Cephesi

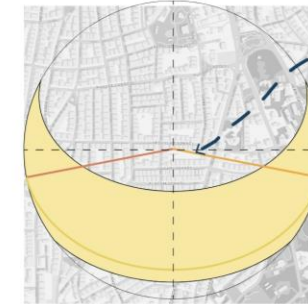
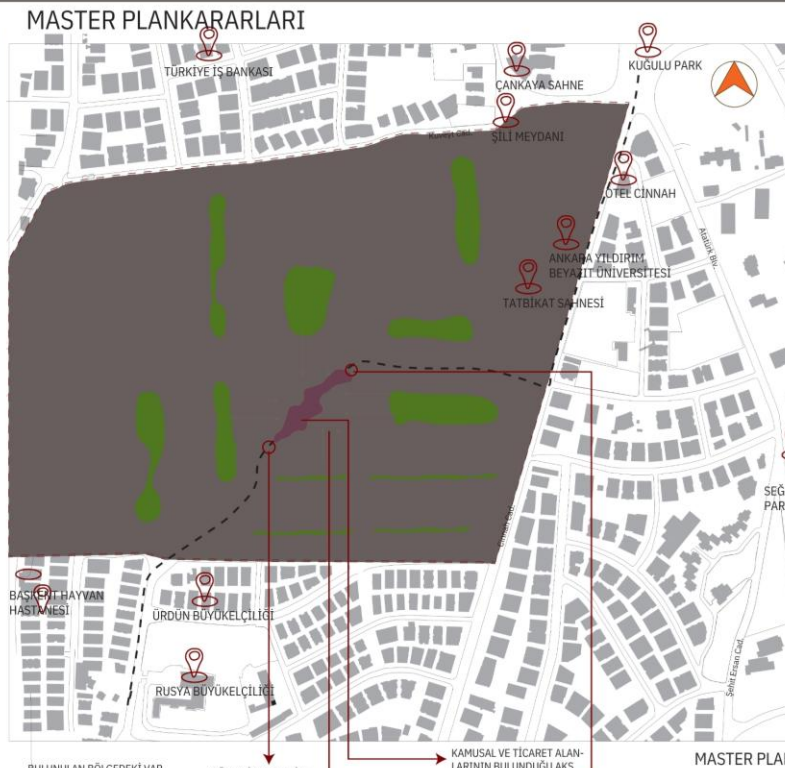
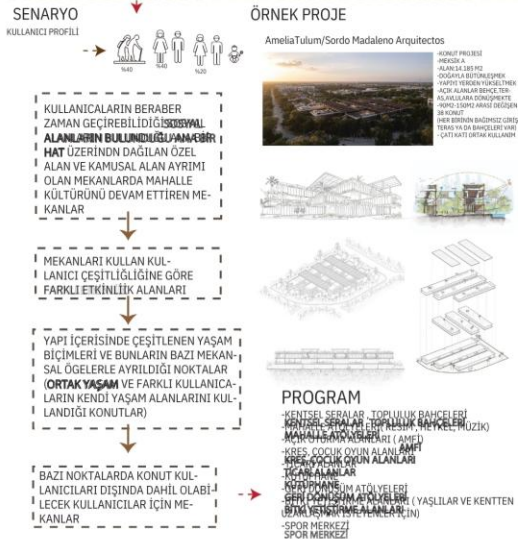

1/200 B-B Kesiti

Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

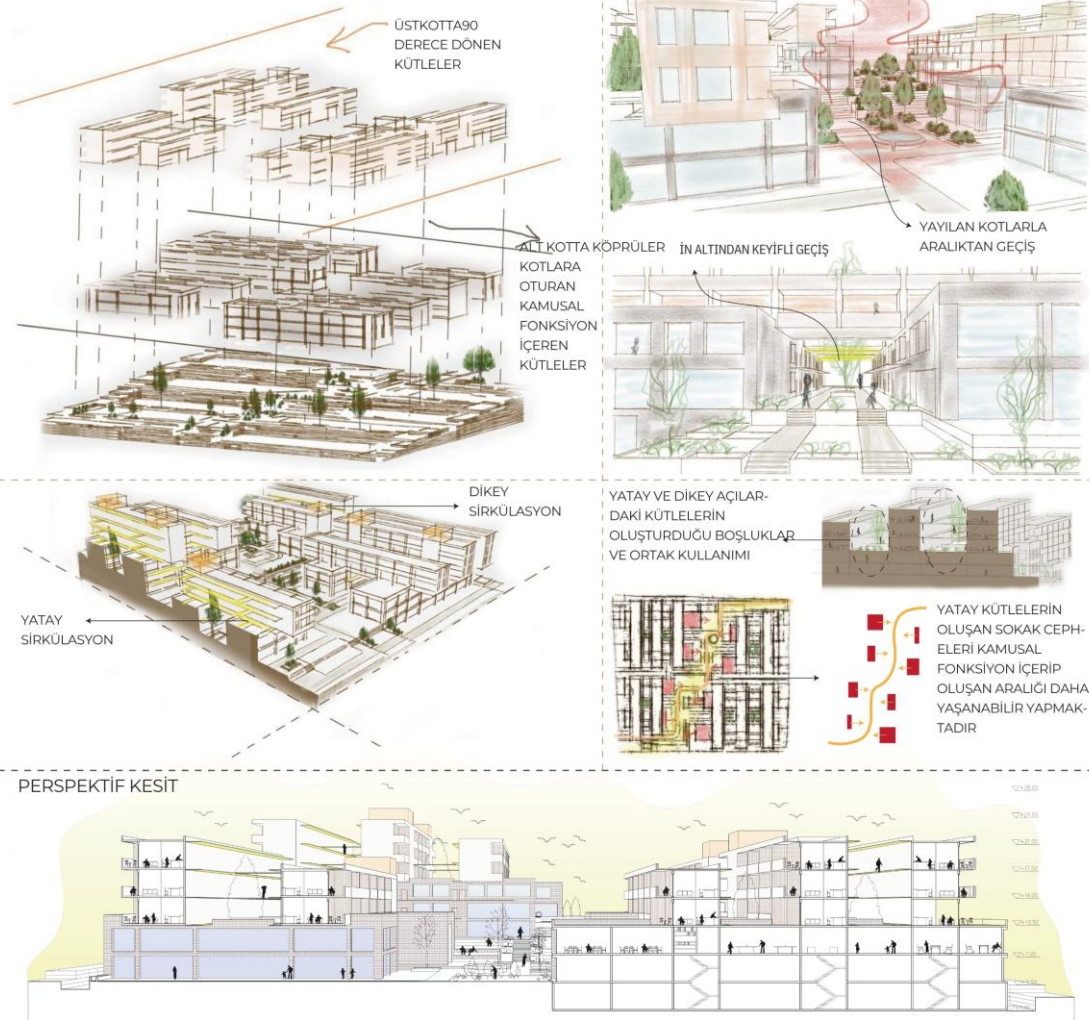
Sinem Satı Tufan

MEVCUT DURUM VE DÖNÜŞÜMLERİ		
MEVCUT DURUM	GÖRSELLER	PROJEDEKİ DÖNÜŞÜMLERİ
- MAHALLE, ESNAF KÜLTÜRÜ		-SOKAKLARA TAŞAN AMA SADECE YAYA YOLUNA AÇIK TİCARİ MEKANLAR VE OTURMA ALANLARI
-BALKON KULLANIMI		-HER BİR KÖRÜKÜMLÜK KENDİNE AİT BALKONLU ALANI OLURKEN ORTAK KULLANILAN BALKON ALANLARININ DA BİR ARADA OLMASI
-BAHÇE KULLANIMI		-TOPLULUK BAHÇELERİ
-OTOPARK SORUNU		-DİŞ ALANDAKİ SOKAKLARIN KULLANILMASI YERİNE ÇALIŞMA ALANI İÇERİSİNDE ZEMİN ALTINDA SAKLI OTOYAPAK.
-KENTSEL ALANLARDA BİTİMİ YERLEŞTİRME		-KENTSEL SERİALAR, BİTİMİ YERLEŞTİRME VE YOL KULLANIMLARI
-TOPLAM KONUT SAYISI 200 -ORTALAMA KİŞİ SAYISI 500		-BAZI ALANLAR KENDİ İÇİNDE BLOKLANDIRMA VE AYRIL KONUTLAR İLE ORTAK KONUT BLOKLARINI AYRIŞTIRMA BÖYLECE DAHA FAZLA KİŞİYİ DAHA ÇOK ETKİLİŞİMLE BİR ARADA YAŞAMAYA TEŞVİK

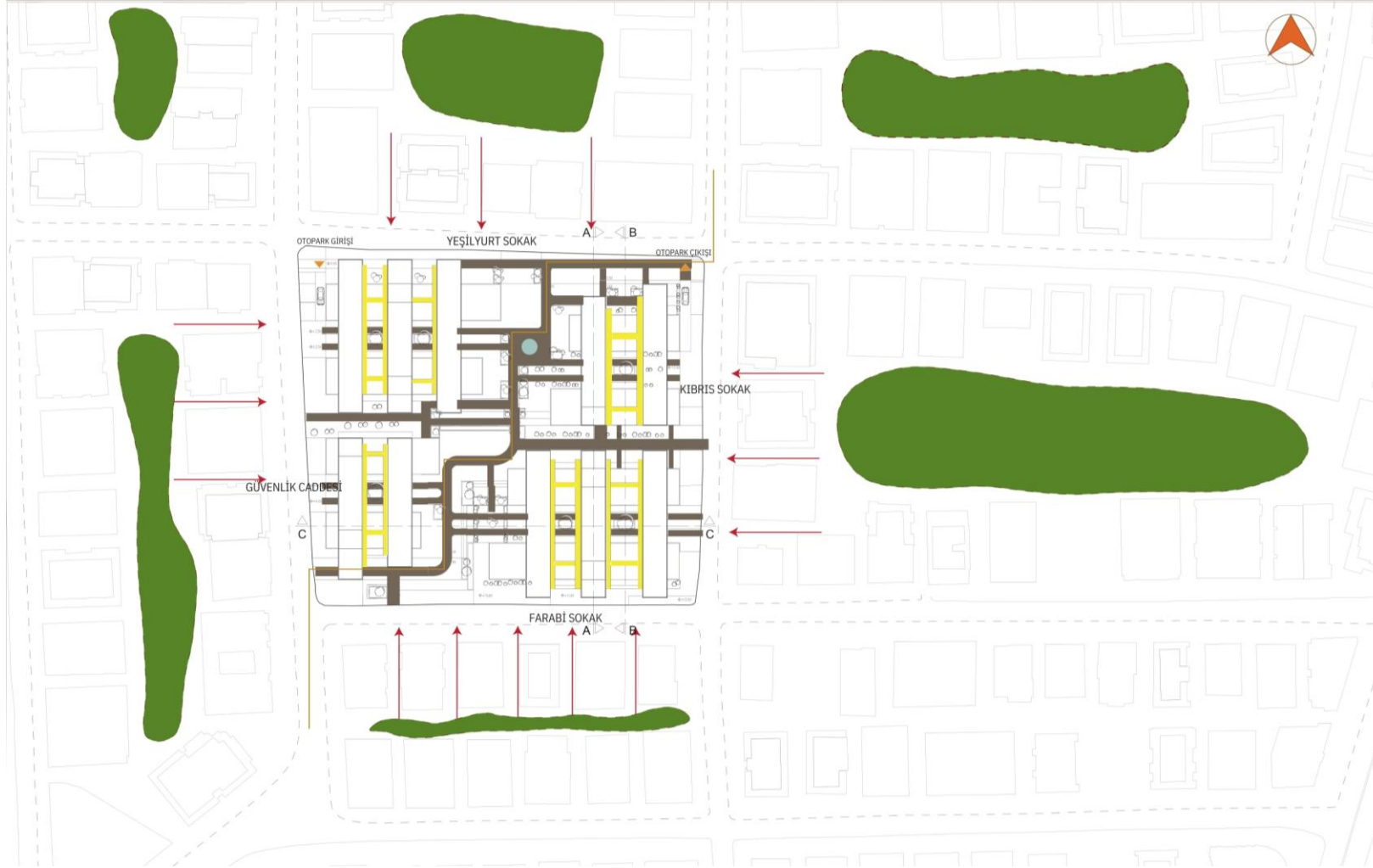
Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Sinem Satı Tufan

Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Sinem Satı Tufan

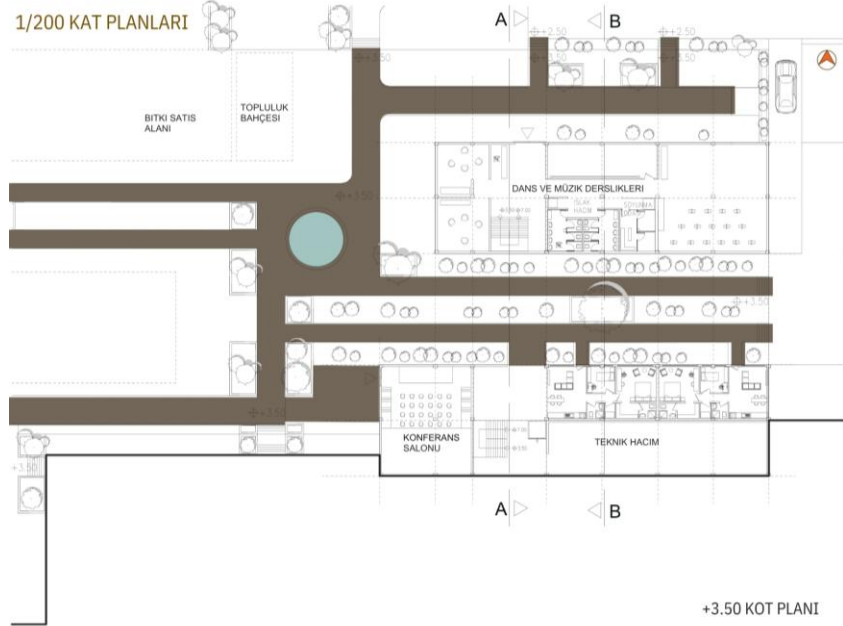
Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Sinem Satı Tufan

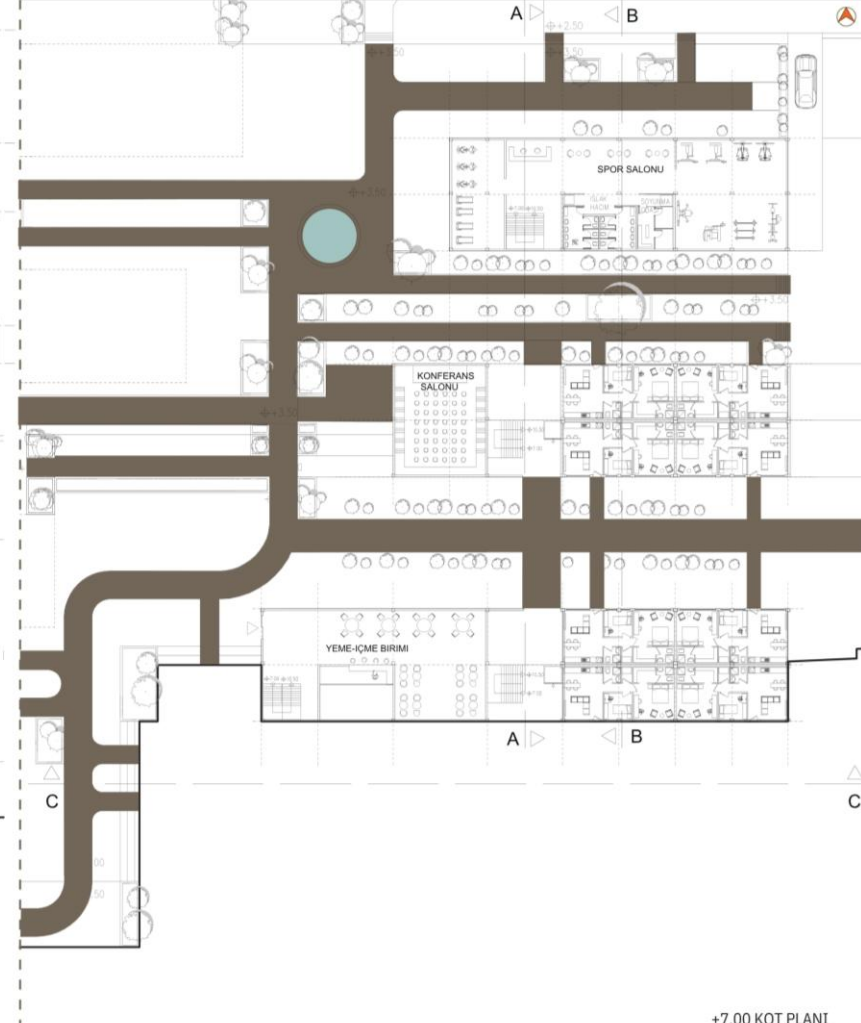
1/100 KONUT PLANLARI

1/200 KAT PLANLARI

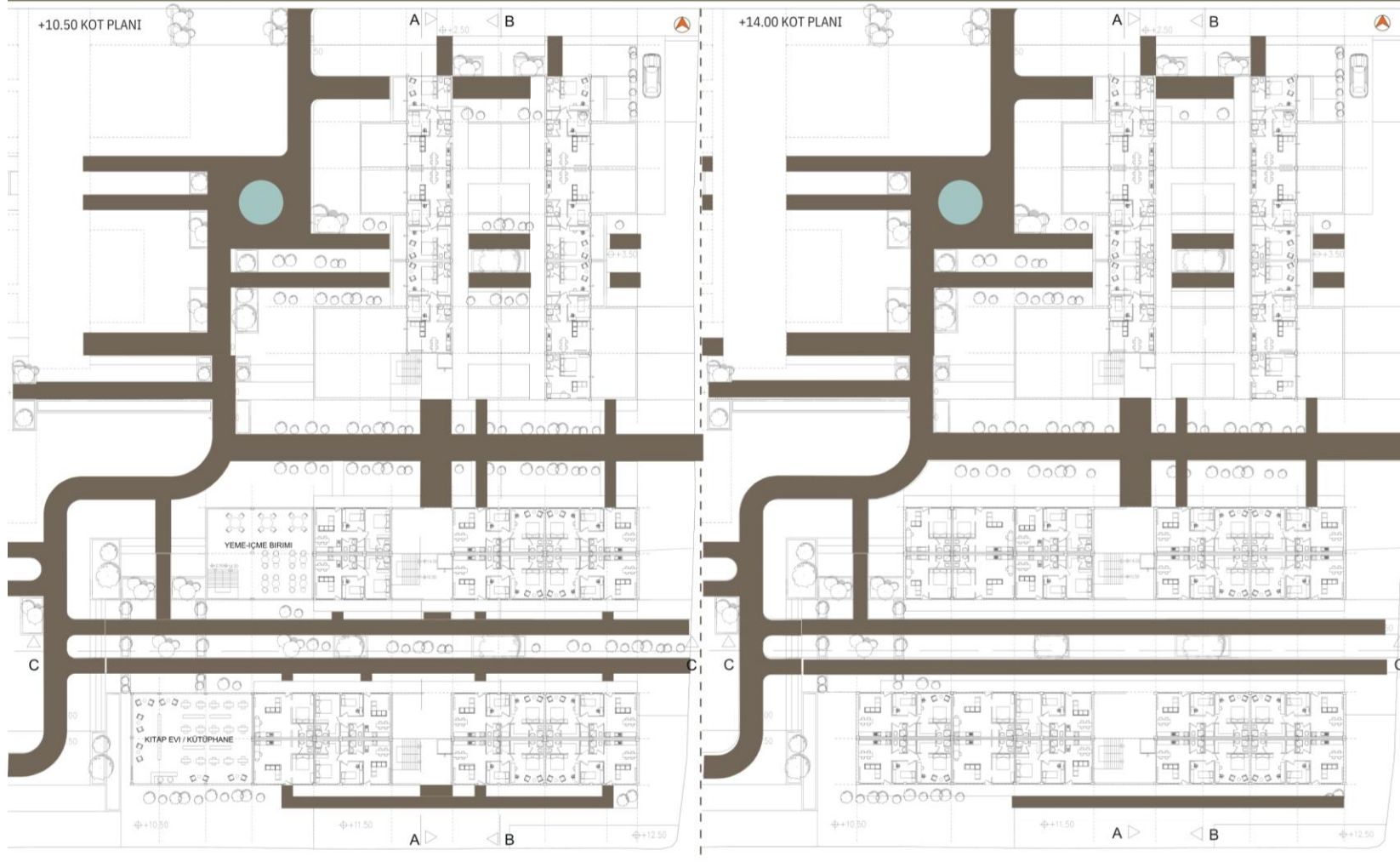
+3.50 KOT PLANI

+7.00 KOT PLANI

Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Sinem Satı Tufan

Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Sinem Satı Tufan

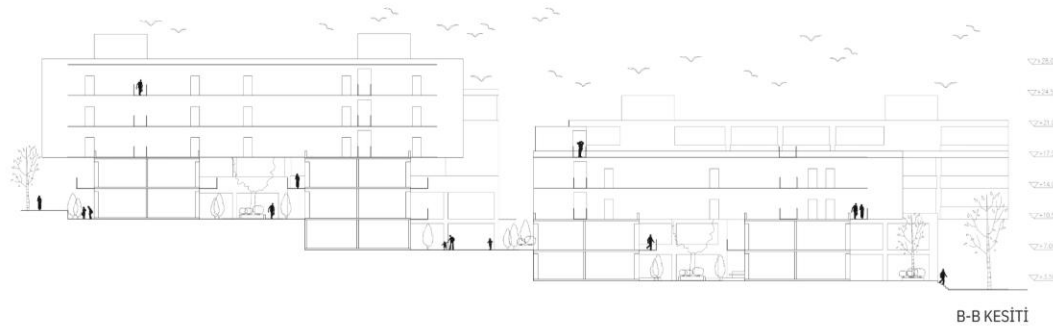
1/200 CEPHELER

KUZEY CEPHESİ

BATI CEPHESİ

B-B KESİTİ

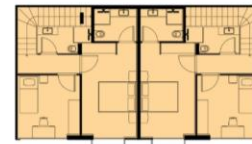
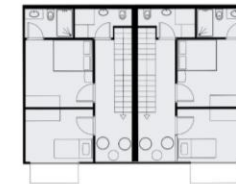
Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Sinem Satı Tufan

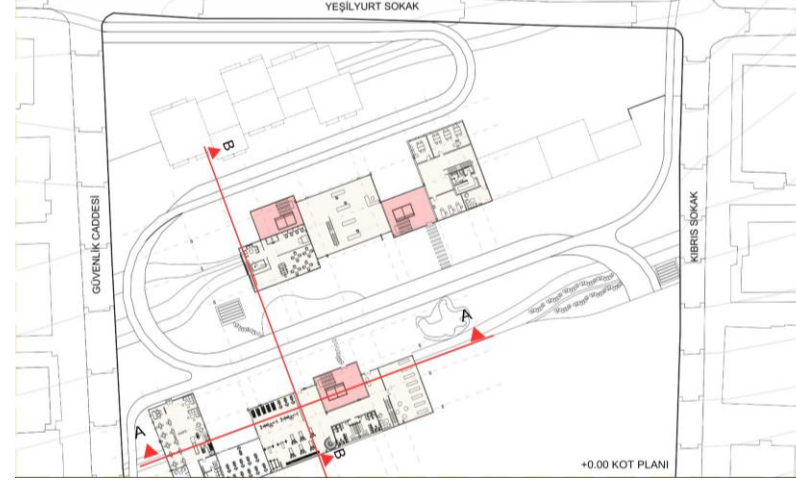
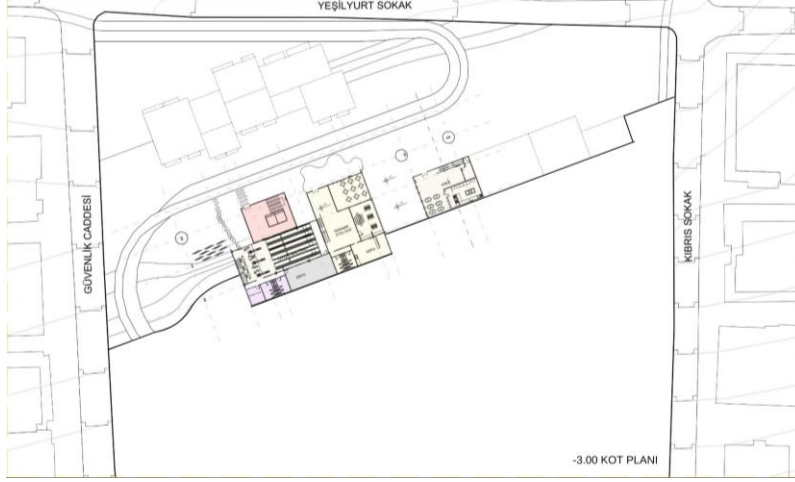
Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Gül Ceren Ergen

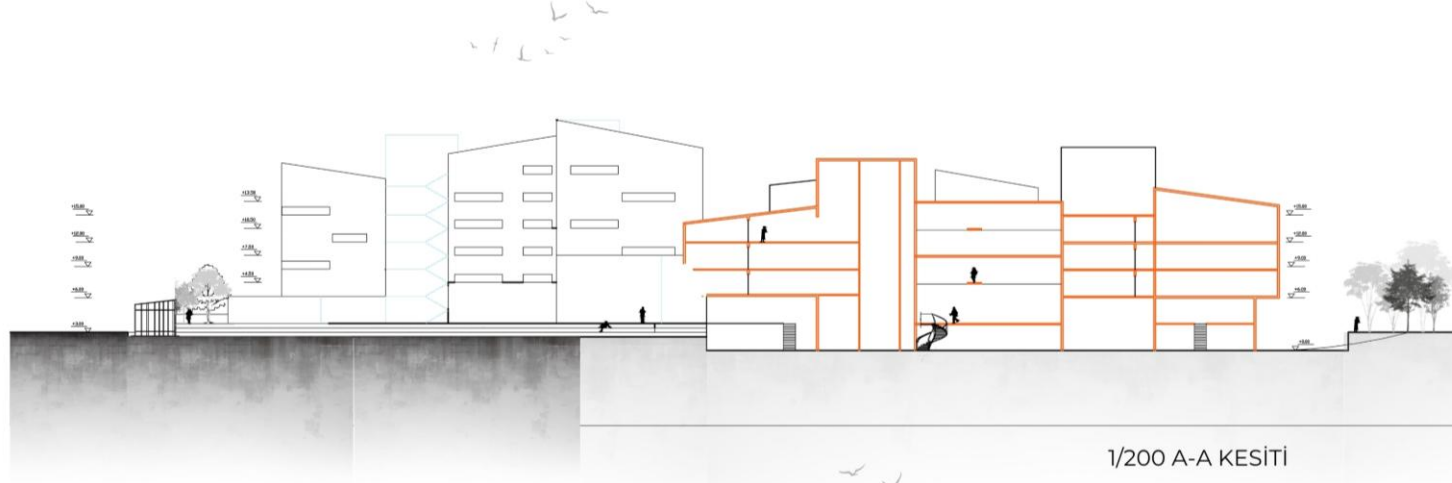
Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Gül Ceren Ergen

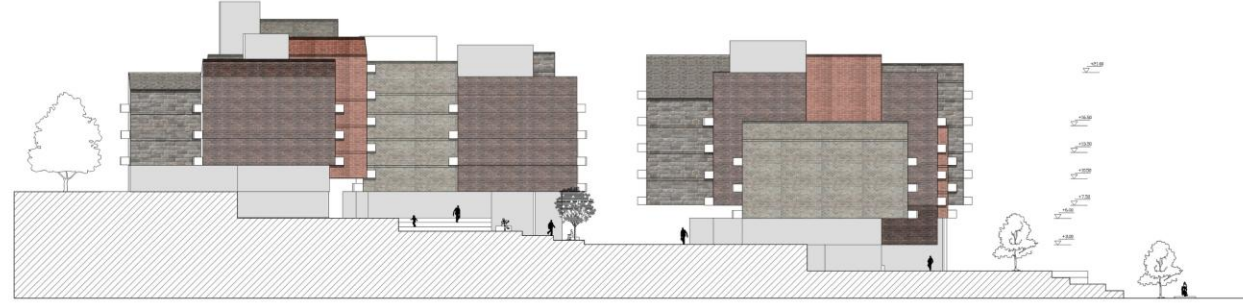
Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

Gül Ceren Ergen

Kentler Dönüşürken Barınmayı Düşünmek

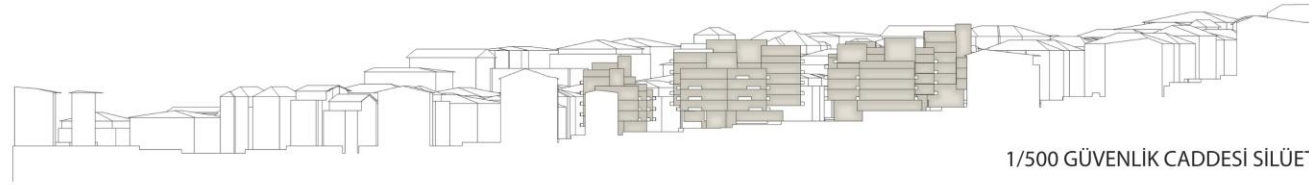
Gül Ceren Ergen

DOĞU CEPHESİ [KIBRIS SOKAK]

KUZEY CEPHESİ

1/500 GÜVENLİK CADDESİ SİLÜET